

XII.2.2 Nesplnění povinnosti k odvrácení škody (§ 251)

Zaměstnanci, který nesplnil svoji povinnost k odvrácení škody, tedy nezakročil proti hrozící škodě, ani neupozornil nadřízeného vedoucího zaměstnance na hrozící škodu, může vzniknout povinnost, aby se podílel na úhradě vzniklé škody.

Na zaměstnanci, který vědomě neupozornil nadřízeného vedoucího zaměstnance na škodu hrozící zaměstnavateli nebo nezakročil proti hrozící škodě, ačkoliv by tím bylo zabráněno bezprostřednímu vzniku škody, může zaměstnavatel požadovat, aby se podílel na náhradě škody, která byla zaměstnavateli způsobena, a to v rozsahu přiměřeném okolnostem případu, pokud ji není možné nahradit jinak.

Při určení výše náhrady škody je zaměstnavatel povinen přihlídnout především k okolnostem, které bránily splnění prevenční povinnosti zaměstnance a k významu škody pro zaměstnavatele. Výše náhrady škody nesmí nikdy přesáhnout částku rovnající se trojnásobku průměrného (hrubého) měsíčního výdělku zaměstnance.

Předpoklady této povinnosti k náhradě škody jsou tedy následující:

- porušení povinnosti zakročit proti hrozící škodě nebo upozornit nadřízeného vedoucího zaměstnance na hrozící škodu;
- vznik škody;
- příčinná souvislost, tedy vztah, kdy porušení povinnosti zaměstnance je příčinou, kvůli níž škoda vznikla;
- zavinění alespoň ve formě vědomé nedbalosti; a
- nemožnost nahradit škodu jinak, zejména tím, že ji nahradí ten, kdo škodu přímo způsobil (je třeba mít na paměti, že škoda v době, kdy měl proti ní zaměstnanec zakročit, již hrozí, a mohla ji tedy způsobit jiná osoba).

Zaměstnanec není povinen nahradit škodu, kterou způsobil při odvrácení škody hrozící zaměstnavateli nebo nebezpečí přímo hrozícího životu nebo zdraví, jestliže tento stav sám úmyslně nevyvolal a počínal si přitom způsobem přiměřeným okolnostem. Pokud zaměstnanec prokáže výše uvedené okolnosti, povinnosti k náhradě škody se tím zproští.

Judikát NS: 21 Cdo 3555/2013